

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ 2025

Μάθημα: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ (24)

Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Παρασκευή, 13 Ιουνίου 2025

8:00 - 11:00

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ
ΕΝΝΕΑ (9) ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

1.

- i. δ
- ii. α
- iii. β
- iv. γ
- v. β
- vi. α

Κεφ. 2, ενότ. 4, σελ. 55-56
Κεφ. 4, ενότ. 4.2.1, σελ. 134
Κεφ. 5, ενότ. 10, σελ. 167
Κεφ. 8, ενότ. 5.3.1, σελ. 262
Κεφ. 7, ενότ. 6.4, σελ. 228-229
Κεφ. 8, ενότ. 6, σελ. 264

(Μονάδες 12)

2.

- α – 1
- β – 5
- γ – 2
- δ – 3

Κεφ.5, ενότ. 4, σελ. 152
Κεφ.5, ενότ. 8.2, σελ. 162
Κεφ.5, ενότ. 4 & 8.2, σελ. 152, 161
Κεφ.5, ενότ. 8.2, σελ. 161

(Μονάδες 2)

3.

- α - ελαστική
- β - ελαστική
- γ - πλήρως ανελαστική
- δ - ανελαστική

Κεφ. 1, ενότ. 2.3, 2.4, 2.2 σελ. 19, 25 και 17

(Μονάδες 2)

4.

Εργάτες (L)	Συνολικό προϊόν (TP)	Μέσο προϊόν (AP)	Οριακό προϊόν (MP)
2	50	25	35
3	90	30	40
4	120	30	30
5	120	24	0

Κεφ.2, ενότ. 5, σελ.56-60

(Μονάδες 4)

(Ερώτηση Α: Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1. α)

Τιμή P	Ποσότητα Q
3	6000
3,75	Q2
$\Delta P = 0,75$	$\Delta Q = Q2 - 6000$

$$Es = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \times \frac{P1+P2}{Q1+Q2}$$

$$1,8 = \frac{(Q2-6000)}{0,75} \times \frac{(3 + 3,75)}{(6000+Q2)}$$

$$1,8 = \frac{6,75Q2 - 40.500}{4.500 + 0,75Q2}$$

$$6,75Q2 - 40.500 = 8.100 + 1,35Q2$$

$$5,4Q2 = 48.600$$

$$Q2 = 9.000$$

(Μονάδες 3)

- β)** Είναι αγαθό που παράγεται με τη χρήση κοινών παραγωγικών πόρων (ή που αφθονούν ή μπορεί να βρει πολύ εύκολα ή μη εξειδικευμένους).
Μια αύξηση στην τιμή τους θα προκαλέσει μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση στην προσφερόμενη ποσότητα τους.

Κεφ. 1, ενότ. 3.3 σελ. 39

(Μονάδες 2)

2.

- α)** Τα τέλη είναι τα χρηματικά ποσά που επιβάλλει το κράτος στα φυσικά και νομικά πρόσωπα για συγκεκριμένες υπηρεσίες που προσφέρει (ή με αντιπαροχή από το κράτος).

Κεφ. 7, ενότ. 5 σελ. 225

(Μονάδες 2)

β) $E_D = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$

$$E_D = \frac{5\%}{20\%}$$

$$E_D = 0,25$$

Ανελαστική ζήτηση

Κεφ. 1, ενότ. 2.1.1 σελ. 7

(Μονάδες 2)

γ) Η αύξηση στην τιμή, του αγαθού λόγω της επιβολής του τέλους, θα προκαλέσει μικρότερη ποσοστιαία μείωση στη ζητούμενη ποσότητα των αγαθών από τους καταναλωτές με αποτέλεσμα, το κράτος να εισπράξει τα προσδοκώμενα έσοδα.

Κεφ. 1, ενότ. 2.5 σελ. 28

(Μονάδες 2)

3.

$$\alpha) AP = \frac{TP \text{ ή } Q}{L}$$

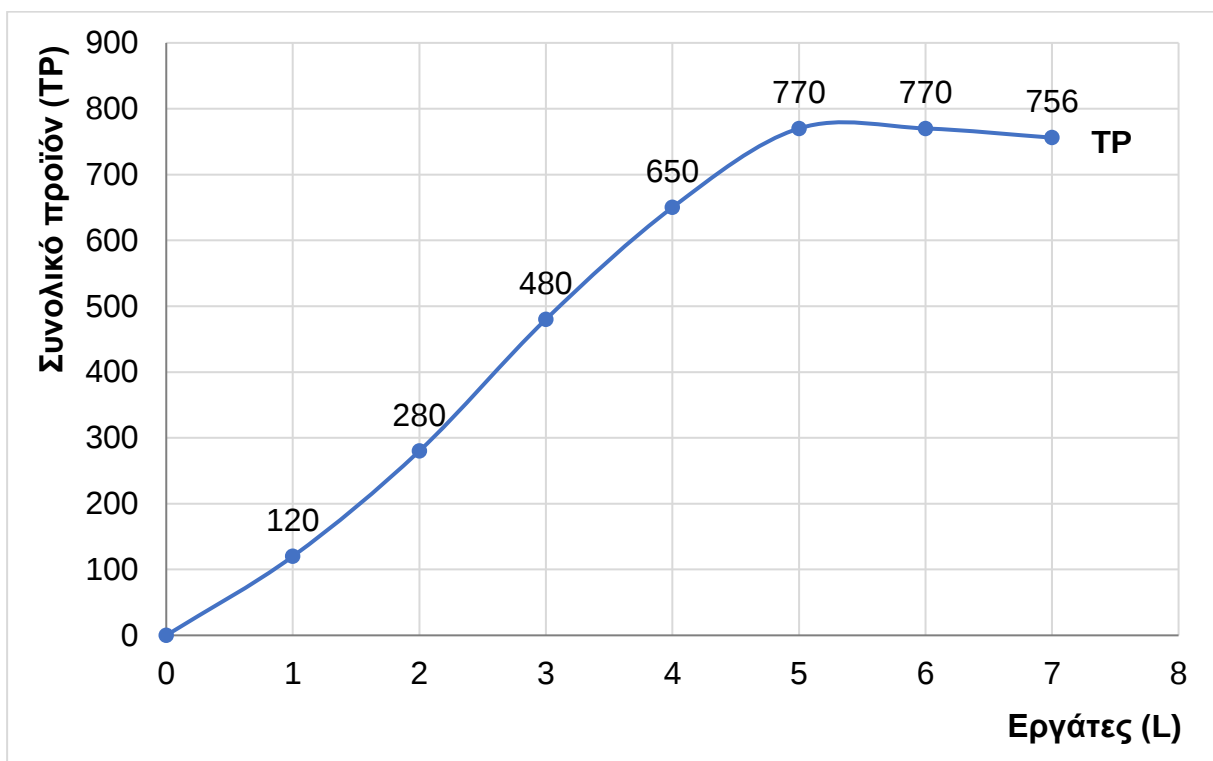
$$140 = \frac{TP \text{ ή } Q}{2}$$

Q= 280 πίτσες

Κεφ.2, ενότ. 5, σελ.58

(Μονάδα 1)

β)

(Μονάδες 4)

γ) Ο λόγος που το συνολικό προϊόν μειώνεται είναι γιατί οι προστιθέμενες μονάδες του συντελεστή παραγωγής Εργασία συνδυάζονται πλέον ασύμφορα με τους σταθερούς συντελεστές.

Κεφ. 2, ενότ. 5 σελ. 63

(Μονάδα 1)

4.

α) $VC = L \times W$

$$VC = €240$$

(Μονάδα 1)

β) $VC = 2 \times 80$

$$VC = 160$$

$$MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q}$$

$$MC = \frac{(240-160)}{(120-80)}$$

$$MC = €2$$

(Μονάδες 2)

(Ερώτηση Β: Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1.

α) 2023

i. Σταθερό κόστος	
Μισθοί μόνιμου προσωπικού	14.600
Ενοίκιο κτιρίου (12 x €2.000)	24.000
Τόκοι δανείου	1.400
Σύνολο σταθερού κόστους	€40.000

Κεφ.3, ενότ. 2.1, σελ. 79

(Μονάδες 2)

ii. Μεταβλητό κόστος	
Πρώτες ύλες και ημερομίσθια	36.000
Έξοδα πωλήσεων (100.000 X 10%)	10.000
Ηλεκτρισμός και γκάζι	4.000
Σύνολο μεταβλητού κόστους	€50.000

Κεφ.3, ενότ. 2.1, σελ. 79-80

(Μονάδες 2)

iii. Συνολικό κόστος (TC) = Σταθερό κόστος (FC) + Μεταβλητό κόστος (VC)
 $= 40.000 + 50.000 = 90.000$

$$\text{Μέσο συνολικό κόστος (ATC)} = \frac{\text{Συνολικό κόστος (TC)}}{\text{Μονάδες παραγωγής (Q)}} = \frac{90.000}{20.000} = €4,50$$

Κεφ.3, ενότ. 2.1 & 2.2, σελ. 80 & 83

(Μονάδες 2)

β) 2024

$$\text{Μέσο συνολικό κόστος (ATC)} = \frac{\text{Συνολικό κόστος (TC)}}{\text{Μονάδες παραγωγής (Q)}}$$

$$\text{Μέσο συνολικό κόστος (ATC)} = \frac{40.000 + [50.000 \times 2]}{20.000 \times 2} = \text{€}3,50$$

Κεφ. 3, ενότ. 2.1, σελ. 79-80, 83

(Μονάδες 2)

2.

α) Οικονομικό κόστος = Φανερό κόστος + Αφανές κόστος

$$\text{Φανερό κόστος} = 320.700 - 80.100$$

$$\text{Φανερό κόστος} = \text{€}240.600$$

$$\text{Λογιστικό Κέρδος} = \text{Έσοδα} - \text{Φανερό Κόστος}$$

$$= 400.000 - 240.600$$

$$= \text{€}159.400$$

Κεφ. 3, ενότ. 1.1, σελ. 77

(Μονάδες 2)

β) Αντιπροσωπεύει το ελάχιστο ποσό που απαιτείται να κερδίζει ο επιχειρηματίας, για να έχει συμφέρον να συνεχίσει την παραγωγική του δραστηριότητα.

Κεφ. 3, ενότ. 1.1, σελ. 74

(Μονάδες 2)

3.

α) Α: Καμπύλη Μεταβλητού Κόστους (Variable Cost)

Κεφ. 3, ενότ. 2.1 σελ. 81

(Μονάδα 1)

β) Σταθερό κόστος (FC) = €10

$$\text{Τιμή (P)} = \text{€}5$$

Κεφ. 3, ενότ. 2.1 σελ. 79-81, Κεφ. 4, ενότ. 2.3 σελ. 113

(Μονάδα 1)

γ) Δεν υπάρχουν νεκρά σημεία γιατί δεν τέμνονται οι καμπύλες Συνολικού εσόδου (TR) και Συνολικού κόστους (TC).

Κεφ. 4, ενότ. 2.4.1 σελ. 118

(Μονάδες 2)

δ) $TR - TC = \text{Κέρδος/Ζημιά}$

$$\text{€}20 - \text{€}22 = - \text{€}2 \text{ ζημιά}$$

Κεφ. 4, ενότ. 2.4.1 σελ. 118

(Μονάδες 2)

- ε) Θα συνεχίσει την λειτουργία της γιατί τα έσοδα που είναι €20 καλύπτουν το μεταβλητό κόστος που είναι €12 δηλ. $TR \geq VC$.

Εναλλακτική απάντηση

Θα συνεχίσει την λειτουργία της γιατί οι ζημιές που είναι €2 είναι μικρότερες από το σταθερό της κόστος που είναι €10 δηλ. $Ζημιές \leq FC$

Κεφ. 4, ενότ. 2.4.1 σελ. 119

(Μονάδες 2)

(Ερώτηση Γ: Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1.

	€ εκ.
Ακαθάριστο εγχώριο προϊόν σε τιμές αγοράς	4.020
Μείον Αποσβέσεις	(610)
Συν Καθαρό εισόδημα από εξωτερικό	150
Μείον Έμμεσοι φόροι	(1.130)
Συν Επιδοτήσεις	484
Καθαρό εθνικό προϊόν σε τιμές συντελεστών.	2.914

Κεφ. 5, ενότ. 6 σελ. 155

(Μονάδες 3)

2.

α) Μέθοδος της τελικής αξίας

	€ εκ.
Αξία του προϊόντος που αγοράζεται από τους καταναλωτές	55.000
Συν Τελικό απόθεμα (440 + 610)	1.050
Μείον Αρχικό απόθεμα	(800)
	55.250

Κεφ. 5, ενότ. 7 σελ. 158-159

(Μονάδες 2)

β) Μέθοδος της προστιθέμενης αξίας – Εταιρεία τυποποίησης

$$40.000 - (800 + 25.000 - 0) = €14.200$$

Κεφ. 5, ενότ. 7 σελ. 159

(Μονάδες 2)

3.

α) Θα περιληφθεί στο ΑΕΠ το ποσό €2.400 καθώς αυτό αποτελεί την αξία του τελικού προϊόντος (ή το ποσό €800 δεν θα περιληφθεί γιατί αποτελεί αξία ενδιάμεσων αγαθών).

β) Δεν περιλαμβάνεται στο ΑΕΠ του 2024 γιατί δεν αποτελεί νέα παραγωγή μέσα στο έτος.

Κεφ. 5, ενότ. 3 σελ. 148

(Μονάδες 4)

4.

α)

	Φάση	Συμπεριφορά Απασχόλησης
1	Άνθησης ή κορυφής ή ευημερίας	Πλησιάζει σε πλήρη απασχόληση ή η απασχόληση βρίσκεται σε ψηλά επίπεδα
2	Καθόδου ή Ύφεσης	Η απασχόληση μειώνεται ή απόλυση προσωπικού
3	Κρίσης ή κάμψης ή Πυθμένας	Χαμηλά επίπεδα απασχόλησης
4	Άνοδος ή Ανάκαμψη	Η απασχόληση αυξάνεται ή πρόσληψη προσωπικού

Κεφ.6, ενότ. 8.2, σελ. 204-206

(Μονάδες 4)

β) Αυξάνει τους φόρους και περιορίζει (μειώνει) τις δημόσιες δαπάνες.

Κεφ.6, ενότ. 9, σελ. 208

(Μονάδες 2)

5.

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{\text{Άνεργοι}}{\text{Εργατικό δυναμικό}} \times 100$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = \frac{(519\,433 - 493\,272)}{519\,433} \times 100$$

$$\text{ή Ποσοστό ανεργίας} = \frac{26\,161}{519\,433} \times 100$$

$$\text{Ποσοστό ανεργίας} = 5,04 \%$$

Κεφ.6, ενότ. 2 & 3, σελ. 188 & 191

(Μονάδες 3)

(Ερώτηση Δ: Σύνολο Μονάδων 20)

ΕΡΩΤΗΣΗ Ε

1.

α) Πηνελόπη – Ανεργία τριβής

Οδυσσέας – Διαρθρωτική ανεργία

Κεφ. 6, ενότ. 4 σελ. 195 - 196

(Μονάδες 2)

β)

Η εποχική ανεργία οφείλεται στις μεταβολές της παραγωγικής δραστηριότητας σε ορισμένους κλάδους της οικονομίας, όπως του τουρισμού και της γεωργίας, σε συγκεκριμένες εποχές του χρόνου.

Κεφ. 6, ενότ. 4 σελ. 197

(Μονάδες 2)

2.

α) i – δεν είναι δίκαιη

ii – είναι δίκαιη

Κεφ. 7, ενότ. 6.5 σελ. 230

(Μονάδα 1)

β) Δύο από τα παρακάτω:

Να είναι ανάλογη με τη φοροδοτική ικανότητα του κάθε πολίτη.

Να είναι καθολική και αμερόληπτη.

Να μην είναι δαπανηρή η είσπραξή της.

Να μην εμποδίζει την οικονομική ανάπτυξη.

Κεφ. 7, ενότ. 6.5 σελ. 230

(Μονάδες 2)

3.

α) Η Κίνα έχει συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή ηλεκτρονικών συσκευών, γιατί το κόστος ευκαιρίας των ηλεκτρονικών συσκευών είναι μικρότερο σε σύγκριση με το αντίστοιχο των ΗΠΑ.

Κεφ. 8, ενότ. 3 σελ. 256 - 257

(Μονάδα 1)

β) Το βιοτικό τους επίπεδο χειροτερεύει, γιατί η μη εξειδίκευση στην παραγωγή προκαλεί μείωση της συνολικής παραγωγής, χειροτέρευση της ποιότητας των προϊόντων, αύξηση στο κόστος παραγωγής και αύξηση στις τιμές.

Κεφ. 8, ενότ. 3 σελ. 254

(Μονάδες 2)

4.

α) $X = \frac{220 \times 100}{550} = 40\%$

Με βάση τα κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχτ το δημόσιο χρέος δεν πρέπει να υπερβαίνει το 60% του ΑΕΠ. Η χώρα αυτή πληροί τα κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχτ για το δημόσιο χρέος.

Κεφ.7, ενότ. 8.3, σελ. 239

(Μονάδες 2)

β) Ο υπέρμετρος δανεισμός οδηγεί σε πολύ ψηλό Δημόσιο Χρέος. Η εμπιστοσύνη του κοινού και των επενδυτών για την ικανότητα του κράτους να εξυπηρετήσει το χρέος του κλονίζεται. Στην περίπτωση που η κυβέρνηση της χώρας δηλώνει αδυναμία να πληρώσει τη δόση και τους τόκους του δημόσιου χρέους και οι επενδυτές αρνούνται να προχωρήσουν σε περαιτέρω δανεισμό της χώρας, τότε επέρχεται η κρατική χρεοκοπία, δηλαδή η χώρα κηρύσσει πτώχευση.

Κεφ.7, ενότ. 8.3, σελ. 238

(Μονάδες 2)

γ) Δημοσιονομικό Αποτέλεσμα = Πρωτογενές Αποτέλεσμα – Τόκοι Δημοσίου Χρέους

$$\text{Πρωτογενές Αποτέλεσμα} = -4 + 5$$

$$\text{Πρωτογενές Πλεόνασμα} = \text{€}1 \text{ εκ.}$$

Κεφ.7, ενότ. 7, σελ. 235

(Μονάδες 2)

δ) $\text{Πραγματικό ΑΕΠ} = \text{Ονομαστικό ΑΕΠ} \times \frac{100}{\text{Δείκτης τιμών}}$

2023

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ} = \frac{550 \times 100}{105}$$

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ} = \text{€}523,81 \text{ εκ.}$$

2024

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ} = \frac{570 \times 100}{115}$$

$$\text{Πραγματικό ΑΕΠ} = 495,65 \text{ € εκ.}$$

Το πραγματικό ΑΕΠ ή ΑΕΠ σε σταθερές τιμές του 2024 μειώθηκε σε σχέση με το πραγματικό ΑΕΠ ή ΑΕΠ σε σταθερές τιμές του 2023 άρα, δεν υπήρξε πραγματική οικονομική ανάπτυξη.

Κεφ.5, ενότ. 11.2, σελ. 169-170

(Μονάδες 4)

(Ερώτηση Ε: Σύνολο Μονάδων 20)

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 100

ΤΕΛΟΣ